

Vi har en grevling i hagen...

Folks konflikter med grevlingen er relativt få og av mindre alvorlig karakter, viser NINAs grevlingundersøkelse i Trondheim. 92 prosent av svarene fra 580 personer avspeiler en positiv interesse for dette nye innslaget i byens fauna.

Grevlingen fantes ikke i Trondheims tettbebyggelse før først på 1970-tallet. I løpet av de siste ti årene er den påtruffet stadig oftere i boligområder inn mot sentrum. Her har den funnet egnede overvintringssteder og faste leveområder.

Situasjonen i Trondheim ligger derfor godt til rette for å studere forholdet mellom grevling og byfolk. Og hvordan trives man så med en grevling i hagen?

Svært så bra, ifølge undersøkelsen. I februar og mars i 1989 ble trondheimerne gjennom massemediene bedt om å fortelle om sine grevlingobservasjoner, og det ble sendt postkort til ca. 10 tusen husstander med den samme oppfordringen. Bare 8 prosent av reaksjonene inntil 1.9.1990 var av negativ karakter.

Tilbakemeldingene har sin bakgrunn i tre forhold, nemlig objektiv interesse, irritasjon og frykt.

Blant de 92 prosent som er positive til dyret, finnes alt fra pensjonister som mater grevlingen i hagen til dem som interessert følger grevlingens nattlige gjøremål fra vinduet.

«Fryktgruppen» utgjør bare 5,5 prosent av henvendelsene. Det er likevel for mange. Her er det fristende å si at uviitenheten er farlig, ikke grevlingen. Stikk-

Masse som er gravd ut av grevling i eldre, ubebodd trehus (øverst).

Nederst har grevlingen laget adkomst til krypkjelleren under grunnmuren.

ordet er opplysning. Mange personer har ombestemt seg etter tålmodige samtaler, til tross for at de lett hysterisk tok kontakt for å få dyret fjernet eller avlivet.

«Skadegruppen» er enda mindre, 2,5 prosent, et inntrykk som for så vidt styr-

kes når man studeres avisenes «konfliktmeldinger.» Ser man grevlingantallet i byer og tettsteder i forhold til antall meldinger, kan man vanskelig betegne grevlingen som noe stort problem med dagens bestandstetthet og utbredelse.

Soveplassene

30 grevlinghi eller soveplasser ble lokalisert i 1989. Det skjedde gjennom tilbakemeldinger fra Trondheims innbyggere og dagpeiling av dyr utstyrt med radiosendere.

Grevlingen bruker som regel sovestedene få netter etter hverandre før den velger et nytt sted. Dette gjelder spesi-

elt krypkjellere og andre hulrom i eller under hus. I 1990 ble ytterligere ca. 30 tilholdssteder funnet: 20 i jord/ur og resten lokalisert til en eller annen form for byggverk. 17 av «hushiene» ligger i tilknytning til verkstedbygning, garasje, kontorlokale eller lignende bebyggelse hvor det gjerne er tomt etter arbeidstid.

Grevlingen i avistitlene

«Grevlingflokk angrep sognepresten.»

*

«Grevling drepte sjelden panda.»

*

«Bjørn Hansen fanget grevling med bare nevene — kona slo med øks.»

*

«Grevling-Rambo tatt av dage.»

*

«Grevling anmeldt til Skiens-politiet.»

*

«Grevling er vårt verste rovdyr.»

*

«Indremisjonens grevlinger til stor plage for naboer.»

*

«Grevling kverket 20 høner på Vormsund.»

*

«Spiser grevlingen katter?»

*

«Grevlingen kastet seg mot strupen min.»

*

«Sjøppeldunkene må bindes fast med solide reip i Teglhageveien.»

«Paringen et kapittel for seg»

«Paringen var et kapittel for seg, for det var så lavt under gulvet at hannen slo ryggen oppi gulvplankene, og de gamle vinduene i den gamle kitten klirret så jeg var redd for at de skulle dette ut.»

(Eldre dame fra Trøgstad i brev av 22.11.89).

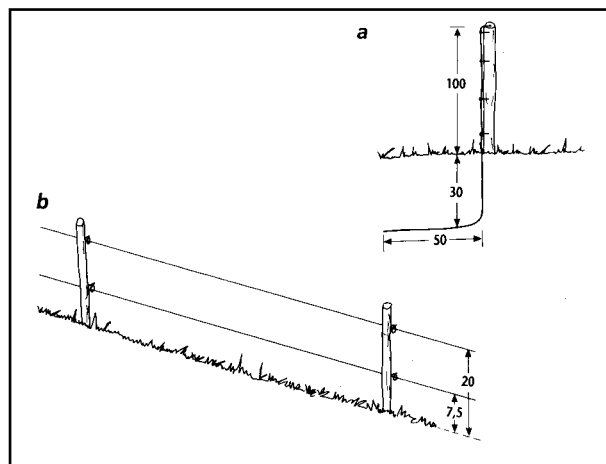
Stoffet er hentet fra

NINA forskningsrapport 011

Kjetil Bevanger:

«Grevling som konfliktfaktor i et urbant miljø»

Å forebygge skade

Gjerder som kan holde grevlingen borte fra hagen;
a) netting,
b) strøp.

De største problemene oppstår når grevlingen etablerer seg som «leieboer» i tilknytning til beboelseshus. Grevling-skader unngås lettest når dyrene stenges ute. Huset og hagen må inngjerdes med netting- eller strømgjerde. Nettinggjerdet må være solid, minst én meter høyt; det må graves et stykke ned i bakken og brettes framover ca. en halv meter, minst

30 cm under bakkenivå på utsiden av eiendommen.

Det enkleste er et elektrisk gjerde. Den laveste av de to trådene er 7,5 cm og den høyeste 20 cm over bakken. Sjøppeldunker sikres ved at kraftige, elastiske feste-bånd, for eksempel av blekkspruttypen, spennes over lokket (fest krokene i dunkens bærehåndtak eller bunn).

Å fange grevling

Det later til å ha vært en generell økning i grevlingbestanden i hele utbredelsesområdet de siste årene.

Enkelte steder vil det derfor være aktuelt med aktiv regulering av bestanden. Spesielt vil det være behov for å fange dyr som etablerer seg i tilknytning til beboelseshus og tettbebyggelse. Da kan de

avlives eller fraktes vekk. Ifølge viltloven kan en grunneier som føler seg plaget av grevling fange eller avlive dyr utenom jakttiden, som er fra 21. august til ut i februar. Da må det benyttes feller, siden det er forbudt å bruke skytevåpen i tettbygd strøk. Fangsten bør bare skje med levendefeller.

På kattejakt?

Konflikter mellom grevling og kjaledyr er ikke spesielt vanlig, men synes å forekomme regelmessig.

Grevlingen går ikke på kattejakt, men tar kattunger og halv voksne katter som kommer i dens vei. Det er også flere eksempler på at hunder er blitt bitt, men normalt er grevlingen redd hunder.

Holdninger

Grevlingen representerer en betydelig forsknings- og forvaltningsmessig utfordring.

Å ha et så stort rovdyr iblant oss, er ganske enestående. Til tross for at dyret er mest aktivt om natten, kommer mange

i kontakt med det. For de fleste er dette kanskje det eneste rovdyret de noen gang vil komme til å se.

De holdningene som skapes i forhold til grevlingen, vil derfor kunne bety mye for de generelle holdningene som bygges opp.

Sykdoms- spredning

Grevlingen kan være bærer av og spre sykdommer som rabies og kvegtuberkulose. Hittil er ingen av disse sykdommene påvist i fatslands-Norge.

Potensiell fare for smittespredning også hit til landet er imidlertid et viktig argument for å øke vår viten om grevlingens biologi og økologi.

BESTILLING: Særtrykk av publikasjonen kan bestilles fra NINA v/informasjonsjefen. Porto/eksp. kr. 35,-.

Produksjon: TEKNO-PRESS AS